

I. TEMATIKA – A Nemzeti Vidékstratégia (továbbiakban NVS) környezeti vizsgálatának tartalom meghatározása

A Nemzeti Vidékstratégia környezeti vizsgálatának célja, hogy rámutasson az NVS környezeti szempontból kedvező hatásaira, valamint feltárja az NVS végrehajtásából eredő esetleges környezeti kockázatokat.

A tartalom meghatározás megfelel a 2/2005. (I.11.) Korm. Rendelet 4. számú mellékletében megadott általános tartalmi követelményeknek.

A környezeti értékelés a következő fejezetekből fog állni:

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése
2. Az NVS rövid ismertetése
3. Az NVS megvalósítása során várható környezeti terhelések és az azokból származó jelentős hatások feltárása
4. Az NVS megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó, magában az NVS-ben szereplő intézkedések környezeti hatékonyságának értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre
5. Javaslat olyan környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra, amelyeket az NVS által befolyásolt más tervben, illetve programban figyelembe kell venni
6. Az NVS megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan a tervben, illetve programban szereplő monitorozási javaslatok értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre
7. Közérthető összefoglaló

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése:

- 1.1. előzmények, különösen a tematika tartalma;
- 1.2. a tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása;
- 1.3. a környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása az NVS alakulására;
- 1.4. a környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétel, az indokok összefoglalása;
- 1.5. a környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek (mint pl. technikai hiányosságok, bizonyos ismeretek hiánya stb.), az előrejelzések érvényességi határai, a felmerült bizonytalanságok.

2. Az NVS rövid ismertetése

- 2.1. Az NVS céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket;
- 2.2. Az NVS összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal;
- 2.3. a változatok közötti választás indokai, a választást alátámasztó vizsgálat rövid leírása.

3. Az NVS megvalósítása során várható környezeti terhelések és az azokból származó jelentős hatások feltárása

- 3.1. Az NVS céljainak összevetése, az NVS szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal;
- 3.2. környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése, illetve figyelembevétele az NVS-ben;
- 3.3. Az NVS céljainak egymás közti, illetve a releváns tervek, illetve programok (2.2.) céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból;
- 3.4. a jelenlegi környezeti helyzet releváns, az NVS-el összefüggésben lévő elemeinek ismertetése;
  - 3.4.1. a hatásterület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket az NVS megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol,
  - 3.4.2. a környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása (eltartóképesség, terhelhetőség),
  - 3.4.3. a fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha az NVS nem valósulna meg;
- 3.5. Az NVS megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása, különös tekintettel azokra a tervelemekre, tervezett intézkedésekre, amelyek:
  - 3.5.1. természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik,
  - 3.5.2. olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak (különösen azok, amelyek olyan befektetői, termelői vagy fogyasztói magatartást váltanak ki, vagy ösztönöznek, illetve egyéb olyan tendenciákat erősítenek, amelyek természeti erőforrás igénybevételéhez vagy környezetterheléshez vezethetnek, olyan fajta beruházásokat, fejlesztési irányokat részesítenek előnyben, amelyek további környezetterhelő vagy igénybevevő fejlesztéseket vonzanak, ösztönöznek vagy ha kumulatív hatások léphetnek fel);
- 3.6. az előző pontok szerint meghatározott információkból kiindulva az NVS megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése:
  - 3.6.1. jól azonosítható környezet igénybevétel vagy terhelés esetén különös tekintettel:
    - 3.6.1.1. a környezeti elemekre (földre, levegőre, vízre, élővilágra, épített környezetre, ez utóbbi részeként az építészeti és régészeti örökségre),
    - 3.6.1.2. a környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, különösen a tájra, településre, klímára, természeti (ökológiai) rendszerre, a biodiverzitásra,
    - 3.6.1.3. a Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint e területeken lévő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzete megmaradásának, fenntartásának, helyreállításának, fejlesztésének lehetőségeire, továbbá
    - 3.6.1.4. az előbbi hatások következtében az érintett emberek egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében - különösen életminőségében, kulturális örökségében, területhasználata feltételeiben - várhatóan fellépő változásokra;
  - 3.6.2. a közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése esetén különös tekintettel:
    - 3.6.2.1. új környezeti konfliktusok, problémák megjelenésére, meglévők felerősödésére,
    - 3.6.2.2. környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítésére vagy korlátozására,
    - 3.6.2.3. a helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására vagy létrehozására,
    - 3.6.2.4. olyan helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítésére, amelyek a táj eltartó képességéhez alkalmazkodtak,
    - 3.6.2.5. a természeti erőforrások megújulásának korlátozására,
    - 3.6.2.6. a nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használatára vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítására;
- 3.7. a környezeti következmények alapján az NVS és a változatok értékelése, a környezeti szempontból elfogadható változatok meghatározása.

Nemzeti Vidékstratégia környezeti vizsgálatának tartalom meghatározása

4. Az NVS megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó, magában az NVS-ben szereplő intézkedések környezeti hatékonyságának értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.

5. Javaslat olyan környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra, amelyeket az NVS által befolyásolt más tervben, illetve programban figyelembe kell venni.

6. Az NVS megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan a tervben, illetve programban szereplő monitorozási javaslatok értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.

7. Közérthető összefoglaló.

Módszertan:

A ható (hajtóerők) és fogadó tényezőket egy táblázatban tüntetjük fel. A fogadó tényezők esetében minősítjük a várható hatás természetét. Minden hatótényezőt figyelembe veszünk, ami a stratégiában szerepel, és minden lehetséges fogadó tényezőt is feltüntetünk, de csak azokkal foglalkozunk amelyek közvetlenül, vagy közvetve jelentős hatást váltanak ki. Minden esetben meghatározzuk a hajtóerőből származó terhelések típusát, és annak várható nagyságát, hogy a hatás valószínűsíthető lehessen. A fogadó tényezők közül a következőket vesszük figyelembe: víz; levegő; föld; faji sokszínűség; genetikai sokféleség; élőhelyi sokféleség; épített környezet, különös tekintettel a kulturális örökségre; táji adottságok; éghajlat; védett fajok és élőhelyek; természetes folyamatok; emberi egészség; életminőség feltételei; állatjólét; területhasználat feltételeinek változása. A közvetett hatások esetében különösen azt vizsgáljuk, hogy milyen új környezeti konfliktusok jöhetnek létre, hogyan befolyásolják az NVS intézkedései a környezeti tudatosságot; a helyi adottságoknak megfelelő használatot; a környezettel harmonikus helyi hagyományok megőrzését; erőforrások megújulásának korlátozását; a térbeli átterheléseket; az időbeli (generációs) átterheléseket. A közvetett hatások területén a következő fogadó tényezőkre fektetjük a hangsúlyt: Minden egyes fogadó tényező esetében becsüljük a hatás természetét, de csak a jelentős hatásokat tüntetjük fel. A jelentős hatásoknál leírjuk a becslés alapját képező hatásmechanizmust.

Fenntarthatósági értékelés:

Minden terv, program, stratégia értékeket jelenít meg. A vizsgálat tárgyát az képezi, hogy a stratégiában kielégítő módon/vagy egyáltalán megjelennek-e a fenntarthatósági értékek. Az értékek négy nagy területét vizsgáljuk.

A szociális igazságossághoz való hozzájárulás

A társadalom környezeti tudatának fejlesztése

A környezeti szempontok integrációja

A jó környezet minőség biztosítása

Nemzeti Vidékstratégia környezeti vizsgálatának tartalom meghatározása

Az általános értékek lebontása a NVS esetében, s az értékek értelmezése:

Szociális igazságosság: azt vizsgáljuk, hogy a stratégia hogyan viszonyul az emberek alapvető szükségleteinek kielégítéséhez, a természeti erőforrásokból származó hasznok és terhek igazságos elosztásához.

1. Szociális igazságosság

1.1. Intergenerációs igazságosság

A fenntartható fejlődés értelmezéséből következik, hogy a NVS-nek olyan célokat kell kitűzni, és intézkedéseket hozni, amelyek teljesülése nem sérti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését.

1.2. Generációs igazságosság: Az erőforrásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása

A szociális egyenlőtlenségek létrejöttének egyik alapvető oka, hogy a természeti erőforrásokhoz való hozzáférés csak kevesek számára biztosított. A társadalmi polarizáció során egyre többen kerülnek távol attól a lehetőségtől, hogy a helyi természeti erőforrások felett rendelkezzenek, vagy azok hasznából részesüljenek.

A NVS esetében azt vizsgáljuk, hogy okoz-e változásokat a meglévő erőforrás allokációban, s hogy az új allokáció hogyan érintheti a társadalom egészét. Az allokáció kapcsán fontos szempont a helyi erőforrások helyi felhasználása, s hogy a helyi erőforrások használata a helyi közösség, lehetőleg minél több tagjának hasznát szolgálja. Vizsgáljuk továbbá, hogy az intézkedések milyen módon változtatják meg a keresletet a különböző erőforrások iránt, s hogy az ezekből élők milyen előnyökhöz jutnak, illetve mások milyen hátrányokat viselhetnek el.

1.3. Generációs igazságosság: a terhek közös viselése

A környezet használatából (erőforrás, vagy tér használat) származó hasznokat általában a közvetlen használók, termelők, szolgáltatók élvezik, míg azok káros hatásait a társadalom egésze, vagy a közvetlen érintettek szenvedik el. A káros hatások kiküszöbölése érdekében tett intézkedések áldozatvállalásokkal járnak. Az igazságtalanságot csak fokozza, amikor az intézkedések terheit nem az okozók, hanem a kárvallottak fizetik.

A NVS esetében azt vizsgáljuk, hogy kik lesznek a megelőzéshez, vagy alkalmazkodáshoz szükséges intézkedések teherviselői, illetve az előnyök és hátrányok hogyan oszlanak el a társadalom szereplői között.

1.4. Globális igazságosság: másoknak ne okozunk hátrányt

A holisztikus szemlélet megköveteli a rövid és hosszú távú, a helyi és globális érdekek összeegyeztetését. Csak a holisztikus látásmód biztosíthatja, hogy megszűnjenek azok a „megoldási” gyakorlatok, amelyek a helyi problémákat a globális földrajzi térben tologatják, más környezeti rendszerek megterhelésével váltják ki saját problémáikat. A legtöbbször ezek a terhek nem láthatók, nem közvetlenek, inkább virtuálisak.

A NVS esetében fontos annak a vizsgálata, hogy a Stratégia intézkedései eredményeznek-e olyan környezeti átterheléseket, amelyek a helyi környezet tehermentesítése érdekében máshol eredményeznek terheléseket.

Nemzeti Vidékstratégia környezeti vizsgálatának tartalom meghatározása

2. A társadalom értékítéletének, környezeti tudatának és viselkedésének fejlettsége

2.1. Pozitív hatás a társadalom által vallott értékekre: a jól-léti értékek megerősítése

A fogyasztói társadalmak általánosan vallott értéke a jólét. Az anyagi javakra koncentráló jólét élesen szembe kerül a számos létminőségi összetevőt magába foglaló jóllét kielégítésnek lehetőségével. A társadalom által vallott értékek megszabják a társadalom által igényelt ismereteket, politikát, termelői és fogyasztói mintázatokat, amelyek visszahatnak az értékekre.

A NVS esetében azt vizsgáljuk, hogy a jelenlegi értékrendszert hogyan kívánja változtatni, vagy akaratlanul hogyan módosítja. Mennyire épít a Stratégia a társadalom értékeinek megváltoztatására, vagy mennyire követi a jelenlegi értékrendet?

2.2. A társadalom környezeti tudatának fejlődése: a környezet nélkülözhetetlen a jól-léti célok eléréséhez

A társadalom fokozódó gondjainak megoldása csak egy szemléletében és tudatosságában változó társadalomban képzelhető el. Az emberek kevese képes csak összekötni azt a tényt, hogy az emberi társadalom fejlődési lehetőségei elválaszthatatlanok természeti környezetünk adottságaitól, minőségétől. A környezeti tudat kialakításához önmagában nem elégséges a környezeti nevelés, ha a társadalom viselkedése, termelési és fogyasztói szokásai nem erősítik meg a nevelés iránymutatásait.

A NVS esetében azt vizsgáljuk, hogyan hatnak céljai és intézkedései a környezeti tudat fejlődésére. Vizsgáljuk azokat a direkt intézkedéseket, amelyek a környezeti nevelést irányozzák elő.

2.3. A termelői és fogyasztói magatartásra való pozitív hatás: a fenntartható életmódra való ösztönzés

3. A szektorok közötti integráció: a különböző politikák összhangja

A világ változásai összekapcsolják a gazdaság, a társadalom és környezet minden kérdését, amelyet eddig különállónak hittünk és úgy is kezeltünk. A problémák egy rendszerben léteznek, lazább-szorosabb szálakkal kötődnek egymáshoz.

Holisztikus szemlélet hiányában nincs rendszerszemléletű ok-okozati elemzésünk a fenntarthatatlansággal kapcsolatban, nem látjuk, hogy a különböző környezeti és társadalmi problémák hogyan fonódnak össze egy rendszerre. A politikusok, a társadalom szereplői nem ismerik fel, hogy a fejlődés és környezet kérdései összetartoznak, a környezeti kérdések a társadalmi kérdésekbe beágyazottak.

A rendszerben létező problémákat nem lehet továbbra is széttagolt intézményrendszerrel, különálló politikákkal kezelni. Új intézményrendszerre van szükség, amely képes biztosítani az elkülönült politikák, jogrendszer, szabályozási rendszer, szektorális gondolkodás integrációját.

Követelmény:

A tervek és programok belső összhangja, illetve külső összhangja más tervekkel és programokkal, a helyi és globális, a rövid és hosszú távú érdekek összehangolása, a holisztikus látásmód megerősítése a terv által.

4. A jó környezet minőség

Azt vizsgáljuk, hogy a Stratégia hozzájárul-e a természeti erőforrások fenntartható használatához, a jó környezet állapot biztosításához, a térszerkezet működőképességének

megőrzéséhez, illetve következményeként hogyan változik a környezetbe kibocsátott hulladékok toxicitásának mértéke.

4.1. A természeti erőforrások fenntartható használata: a megújulás mértékén való használat

4.1.1. Fenntartható termelői és fogyasztói mintázatok kialakítása

A fejlődésnek a fenntartó termelői és fogyasztói mintázatok kialakításán kell alapulni. A termelői és fogyasztói mintázatok átalakításának **iránya az anyag és energia intenzív termékek és szolgáltatások körétől, az anyag és energia szegényen keresztül, a tudás és kultúra termelésének, fogyasztásának irányába mutat.**

Elvárás a tervtől:

A fenntartó termelői és fogyasztói mintázatok kialakítása

4.1.2. A szerves kultúra tisztelete és megőrzése

Szerves kultúra az a viszonyrendszer, amelyet megmért és igazolt az idő. A fenntarthatóság érdekében meg kell őrizni az alkalmazkodott kultúrát, azokat a termelői és fogyasztói mintázatokat, amelyek a környezethez való alkalmazkodás során alakultak ki, s hosszú távon biztosították a helyi közösség és környezet harmóniáját.

Elvárás:

A szerves kultúra megőrzése

4.2. Környezet-adekvát használat: a környezeti adottságoknak megfelelő használat

A fenntarthatósághoz figyelembe kell venni az adott terület ökológiai adottságait, nem az adottságok ellen kell fejleszteni, hanem azokra alapozottan fejlődni. A környezeti rendszereket azok átalakítása helyett, adottságaiknak megfelelően kell hasznosítani, oly módon, hogy az ne változtassa meg a környezet ökológiai jellemzőit.

Elvárás:

A környezeti rendszerek adottságainak megfelelő hasznosítás

4.3. A természetes rendszerek stabilitásának és sokféleségének megőrzése

A fenntarthatóság érdekében egyszerre kell kielégíteni a természetes rendszerek stabilitásának és sokféleségének igényét. A biológiai sokféleség, a természeti erőforrások sokfélesége, a sok lábbon álló gazdaságot kínálja a számunkra. Minél több elemét hasznosítjuk a természetnek, annál változatosabb a termékszerkezetünk, annál több elem megőrzésében vagyunk érdekeltek. A rendszerek sokfunkciós használata egyaránt növeli gazdaságunk stabilitását, a sokféle haszonvétel lehetőségén keresztül a helyi társadalom fejlődését, s lehetővé teszi a természetes sokféleség fenntartását is.

Elvárás:

A sokféleség megőrzése, a sokféleségre épülő szerkezet, a stabilitás szempontjainak kielégítése

4.4. A termelői, fogyasztói folyamatok vertikális összekapcsolása

A fenntarthatóság érdekében össze kell kapcsolnia mind vertikálisan, mind horizontálisan a legkülönbözőbb termelői és fogyasztói tevékenységeket. A természeti rendszerek körfolyamataihoz hasonlóan olyan vertikumokat kell kialakítani, amelyek minimalizálják a hulladékok keletkezését.

Elvárás:

A különböző termelési, fogyasztói mintázatok összekapcsolásának lehetősége a környezeti folyamatokkal, a körfolyamatokban történő rendezettség megvalósítása.

4.5. Az interakciók megóvása, a társadalmi folyamatok illesztése a természeti folyamatokhoz

A környezet elemei egy rendszert alkotnak, ezért az egyik, vagy másik elemre történő hatás az egész rendszert érinti. A környezetvédelemnek tehát az egyes elemek közötti kapcsolatok (interakciók) működési lehetőségének fennmaradásáról kell gondoskodni. Az emberi társadalom szerkezetében és

Nemzeti Vidékstratégia környezeti vizsgálatának tartalom meghatározása

működésében ellentétesen nyilvánul meg a természetes rendszer egészével szemben. Problémái abból fakadnak, hogy szembe helyezkedik az eltartó rendszerrel, ahelyett, hogy a maga hasznára fordítaná annak adottságait.

Elvárás:

A Stratégia tartsa szem előtt, hogy az élet, az evolúció lehetőségét a szerves és szervetlen világ harmonikus egymásra hatása hordozza, s az együttműködés akadályozása egyaránt rontja a természeti erőforrások megújulását, s azok képességét a környezet minőségének fenntartásában.

4.6. A nem anyagi értékek haszon elve

A nem anyagi értékeknek az anyagiakkal egyenrangú helye van a fenntartható fejlődésben. A nem anyagi javak megléte előfeltétele az egyének és társadalom anyagi gazdagságának. A természeti erőforrások biztonsága, a környezet teljesítőképességének megőrzése, az iható víz, a tiszta levegő, a szennyezés-mentes környezet, a táj esztétikumuk mind-mind létezésünkhöz szükséges, pénzben nem kifejezhető értékek.

Elvárás:

A Stratégia ismerje fel a nem anyagi értékek jelentőségét a fejlődésben, óvja és használja azokat céljainak eléréséhez

4.7. A környezetterhelés minimalizálása az eltartó-képesség megőrzése érdekében

A környezet eltartó-képessége annak megújuló képességétől függ. A megújuló képességet, így az erőforrások használati lehetőségét is veszélyezteti a túl sok használat következtében fellépő környezetterhelés. A környezet erőforrásainak használata nem elválasztható a környezet állapotától, mert az állapotot a használat mértéke és módja befolyásolja, míg az állapot visszahat a megújuló-képességen keresztül az eltartó-képességre.

Elvárás:

A Stratégia legyen figyelemmel a környezet terhelésének jelenlegi mértékére, intézkedései ne növeljék, lehetőség szerint csökkentsék a környezet terhelését.

4.8. Az élet védelme, környezetbiztonság: a kockázatok minimalizálása

A környezet terhelésének körében tartoznak olyan hatások, amelyek közvetlenek, mint pl. mérgezések, amelyek a környezeti rendszer egyes elemeit irreverzibilis módon veszélyeztetik. Ezek a hatások a környezet tűrőképességére vonatkoznak, s a regenerációs képességen keresztül kapcsolódnak az eltartó-képességhez.

Elvárás:

A Stratégia minimalizálja azokat a tevékenységeket, amelyek környezeti kockázatokat jelentenek az emberi egészségre, a közösségekre és ökoszisztémákra.

4.9. A természetes térszerkezet védelme

A fenntarthatóság érdekében gondoskodni kell a térszerkezet olyan módon történő kialakításáról, hogy a természetes élőhelyek koherenciája ne sérüljön. A közlekedési, szállítási infrastruktúra térfoglalása, összefüggő és kiterjedt hálózattá való szerveződése, valamint a terület-felhasználás fokozódó igényei (agglomerációk létrejötte, zöldmezős beruházások, településrendezések) lerontják a természetes térszerkezetet, csökkentik a természetes élőhelyek koherenciáját, az ökológiai hálózat működésének lehetőségét, s végül a biológiai sokféleséget.

Elvárás:

A Stratégia legyen tekintettel a természetes élőhelyek koherenciájára, lehetőleg javítsa a jelenlegi helyzetet.

5. A koegzisztencia, együttélés megvalósulásának biztosítása: konfliktusok minimalizálása

Az békés együttélés alapvető feltétele a fenntarthatóságnak. A társadalom ma érdekcsoportokra tagozódik, s az erősebb érdekérvényesítéssel rendelkező csoportok érdekei kerülnek előtérbe. Így rendre előnybe kerülnek bizonyos gazdasági érdekcsoportok érdekei a közérdekkel szemben, a jelen

Nemzeti Vidékstratégia környezeti vizsgálatának tartalom meghatározása

generációk érdekei a jövő generációk érdekeivel szemben, s legkevésbé érvényesíthető azoknak az élőlényeknek, élő rendszereknek az érdekei, élethez való joga, amelyekre pedig mi magunk is rászorulunk.

Elvárás:

A Stratégia minimális esélyt adjon új konfliktusok kialakulására, és csökkentse a meglévőket.

Az elvárások kimutatásának módszere

A vizsgálat során arra vagyunk kíváncsiak, hogy a NVS **milyen mértékben vette figyelembe az elvárásokat.**

Az értékelés módja:

- Az elvárással a terv nem foglalkozik, az elvárást meg kell jeleníteni 0 pont
- Az elvárás felmerül, de nem teljesül, teljesíteni kell 1 pont
- Az elvárás teljesül 2 pont
- Az elvárt szempontot a terv közvetetten veszélyezteti -1 pont
- Az elvárt szempontot a terv közvetlenül veszélyezteti -2 pont

Amennyiben az elvárásainkkal, amelyekkel az NVS nem foglalkozik, úgy javaslatot teszünk annak pótlására. Amennyiben az elvárás teljesülése túl általános, úgy javaslatokat teszünk kiegészítésükre. A részleges teljesülésű elvárásokat kiegészítjük. Jóváhagyólag listázzuk az NVS által megvalósításra kerülő elvárásokat. Végül felhívjuk a figyelmet az elvárásokkal ellentétes intézkedésekre, javaslatot teszünk azok megszüntetésére, vagy kijavítására.

Elvárás	0	1	2	-1	-2
Szubszidiaritás megvalósulása					
Az erőforrásokhoz való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása					
Pozitív hatás a környezettudatra					
Közös teherviselés					
A koegzisztencia megvalósulásának biztosítása					
A terv belső összhangjának megvalósulása, a problémák, célok és eszközök összhangja					
A terv külső összhangja más ágazati tervekkel/programokkal					
Kauzalitás					
A jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítése					
Környezeti átterhelések kiküszöbölése					
Holisztikus szemléletmódra való nevelés					
A fenntartó termelői és fogyasztói mintázatok kialakítása					
A szerves kultúra megőrzése					
A helyi erőforrások hasznosításának elsőbbsége és eltartó-képességük szerinti használata					
A környezeti rendszerek adottságainak megfelelő hasznosítás					
A sokféleség megőrzése, a sokféleségre épülő szerkezet, a stabilitás szempontjainak kielégítése					
A különböző termelési, fogyasztói mintázatok összekapcsolásának lehetősége a környezeti					

Nemzeti Vidékstratégia környezeti vizsgálatának tartalom meghatározása

folyamatokkal					
Az interakciók megóvása					
A nem anyagi értékek megőrzése					
A környezet állapotának megőrzése a terhelések csökkentése révén					
A környezeti kockázatok minimalizálása					
A természetes térszerkezet megőrzése					

II. NYILVÁNOSSÁGRA VONATKOZÓ TERV

A Nemzeti Vidékstratégia környezeti vizsgálatának szakmai és társadalmi egyeztetési tematikája

A társadalmi részvétel szempontjából meghatározó jogi kereteket az Aarhusi és az Espoo-i egyezmények, illetve több magyar jogszabály, különösen a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet adja meg. A tematika ezeknek a jogforrásoknak a követelményeire, illetve elveire épül.

A szakmai és társadalmi egyeztetési folyamat lépései:

1. A környezeti értékelés tartalom meghatározásának (tematikájának) és a szakmai és társadalmi egyeztetés tervének benyújtása az OKTVF-nek
2. Információhoz való hozzáférés biztosítása
  - Állandó honlap működtetése a www.mtvsz.hu/sky oldalon, minden dokumentum nyilvános
  - Papír alapú hozzáférés biztosítása kérésre
3. Aktív tájékoztatás
  - Sajtó: sajtóközlemény az értékelési dokumentum nyilvánosságra hozatalakor. Utóbbi esetben egy fizetett hirdetés országos napilapban.
  - Több mint 300 civil, tudományos szervezet közvetlen tájékoztatása emailben
4. Konzultáció az érintett nyilvánossággal és az érintett államigazgatási szereplőkkel, illetve a közvetlen társadalmi részvétel lehetőségei
  - A tematika egyeztetése a környezet védelméért felelős szervekkel
  - A környezeti értékelési dokumentum szakmai és társadalmi egyeztetése (30 nap)
    - A környezet védelméért felelős szervek véleményének kikérése (írásban)
    - A dokumentum betérjesztése az Országos Környezetvédelmi Tanács elé
    - Nyitott partnerségi műhelytalálkozó
    - A környezeti értékelési dokumentum írásos véleményeztetése – 30 nap áll rendelkezésére bárkinek
5. A beérkező társadalmi vélemények figyelembevétele
  - A beérkező véleményeket megvitatja az SKV Csoport és figyelembe veszi a véglegesítéskor
  - Az összes véleménybeküldő választ kap

Nemzeti Vidékstratégia környezeti vizsgálatának tartalom meghatározása

A környezeti vizsgálat lebonyolításában részt vevő személyek:

A szakmai értékelést végzik:

- Dr. Gyulai Iván
- Füzi Imola
- László Tibor
- Nagy Dezső
- Sándor Judit
- Dr. Tombácz Endre

A szakmai és társadalmi egyeztetés lebonyolítását végzik:

- Dönsz-Kovács Teodóra
- Éger Ákos

Budapest, 2012. március 9.

Dönsz-Kovács Teodóra, MTVSZ